

บทความวิจัย

จริยธรรมทางธุรกิจ: แนวทางในการจัดการธุรกิจสู่ความยั่งยืน

สร้อยณี อุเสียนยาง *

* ดร.(การจัดการ), อาจารย์ประจำสาขาการจัดการ, คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

บทคัดย่อ

การดำเนินธุรกิจ นักธุรกิจหรือผู้ประกอบการควรให้ความสำคัญกับการเติบโตที่ยั่งยืน ธุรกิจไม่ควรมุ่งแต่จะทำกำไรในระยะสั้น แต่ควรต้องให้ความสำคัญกับการเติบโตอย่างยั่งยืนในอนาคต การเติบโตที่ยั่งยืนย่อมมาจากการดำเนินธุรกิจอย่างมีจริยธรรม บทความนี้จึงนำเสนอแนวคิดจริยธรรมทางธุรกิจเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการธุรกิจ แสดงให้เห็นถึงความสำคัญ ขอบข่าย และองค์ประกอบของจริยธรรมทางธุรกิจ ซึ่งจะเป็นแนวทางในการไปสู่การดำเนินธุรกิจได้อย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: จริยธรรมทางธุรกิจ, การจัดการธุรกิจ, ความยั่งยืน

Research

Business Ethics: Management guideline for sustainable business

Sarannee U-senyang^{*}

^{*} Dr. (Management), and lecturer Faculty of Management Science Princess of Naradhiwas University

Abstract

According to the business operations, businessmen or entrepreneurs could focusing on the sustainable growth. As the businesses should not take the profit in the short period, whereas it should interest about the sustainable growth in the future. For the Sustainable growth comes from ethical business practices. This article introduces the business ethics conceptual as a guideline for a business management, which demonstrating an importance of the scope and elements of business ethics. Moreover, there will lead to sustainable business practices.

Keywords: business ethics, business management, sustainable

บทนำ

ในยุคข้อมูลข่าวสาร หรือยุคโลกาภิวัตน์มีผลทำให้คนไทยได้ปรับเปลี่ยนวิถีชีวิต มุมมองตามแบบอย่างตะวันตกมากขึ้น การได้เรียนรู้วัฒนธรรมตะวันตกตามแบบสมัยนิยมทำให้ซึมซับกับวัฒนธรรมการบริโภคนิยม ซึ่งวัฒนธรรมการบริโภคนิยมจะเกิดขึ้นภายใต้อุดมการณ์เศรษฐกิจทุนนิยม (capitalism) คือการผลิตสินค้าเพื่อเกิดการแลกเปลี่ยนสินค้า และจุดมุ่งหมายโดยมุ่งหวังหรือมุ่งเน้นผลกำไร ระบบทุนนิยมต้องอาศัยกลไกการผลิตที่มากกว่าปกติโดยใช้แบบอุตสาหกรรมเข้ามาช่วยในกลไกการผลิต จึงทำให้การผลิตได้ครั้งละมาก ๆ และผลิตได้อย่างรวดเร็ว (mass production) (ทัศนียา บริพิศ, 2557)

สังคมในยุคปัจจุบันเน้นการพัฒนาทางวัตถุเพื่อตอบสนองสังคมบริโภคนิยม ทำให้มนุษย์ได้รับความสะดวกสบายในการใช้ชีวิต ขณะเดียวกันผลกระทบอันเกิดจากการพัฒนาด้วยน้ำมือมนุษย์ก็ถูกทำลายลงด้วยน้ำมือมนุษย์เช่นเดียวกัน จนกลายเป็นปัญหาใหญ่ที่ส่งผลกระทบในวงกว้างเกิดความเสียหายอย่างมหาศาลทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง แต่ละภาคส่วนของสังคมต้องหันกลับมาตระหนักถึงหนทางแก้ไข ซึ่งไม่อาจละเลยหลักการของคุณธรรมจริยธรรม (กิ่งดาว จินดาเทวิน, 2555) จริยธรรมเป็นหลักเกณฑ์หรือแนวความประพฤติและการปฏิบัติของมนุษย์ในสังคม บุคคลควรยึดถือในการดำเนินชีวิต การประกอบกิจการงานเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยและสันติสุขแก่ตนเอง แก่ผู้อื่นและสังคมโดยรวม ผู้ประกอบการจึงควรมีคุณธรรมจริยธรรมเป็นพื้นฐานในการประกอบธุรกิจ (สุณีย์ ล่งประเสริฐ และปลื้มใจ ไพจิตร, 2559) แต่ในทางปฏิบัติกลับพบเห็นปัญหาทางจริยธรรมของการดำเนินธุรกิจมากมายดังจะเห็นได้จากข่าวสารที่สื่อนำเสนอในแต่ละวัน

สภาวะการแข่งขันทางธุรกิจอย่างรุนแรงในปัจจุบันทำให้แต่ละองค์กรบริหารงานโดยมุ่ง เน้นผลประโยชน์ของตนเองเป็นสำคัญเพื่อสร้างความได้เปรียบต่อคู่แข่งโดยมิได้คำนึงถึงผล กระทบหรือความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (stakeholders) ที่มีความสัมพันธ์โดยตรงต่อความสำเร็จและการบรรลุเป้าหมายพื้นฐานของการประกอบธุรกิจ (จินตนา บุญบงการ, 2553)

รูปแบบการดำเนินธุรกิจผู้ประกอบการควรให้ความสำคัญกับการเติบโตที่ยั่งยืน นั่นหมายความว่าธุรกิจมิได้มุ่งแต่จะทำกำไรในระยะสั้นเท่านั้นแต่ยังให้ความสำคัญกับการเติบโตที่ยั่งยืนต่อไปในอนาคต (ศิลปพร ศรีจันทเพชร, 2552) ความยั่งยืนขององค์กร (corporate sustainability) เป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่งในการบริหารจัดการองค์กรธุรกิจสมัยใหม่ การเติบโตและผลกำไร (corporate growth and profitability) ขององค์กรเป็นสิ่งสำคัญ แต่ในขณะเดียวกันการจะให้ธุรกิจดำเนินไปอย่างยั่งยืน องค์กรต้องมีเป้าหมายเชิงสังคมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอย่างยั่งยืนด้วยเสมอ (sustainable development) การเติบโตที่ยั่งยืนย่อมมาจากการดำเนินธุรกิจอย่างมีจริยธรรม

ความสำคัญของจริยธรรมทางธุรกิจ

จริยธรรมทางธุรกิจ (business ethics) คือการทำธุรกิจอย่างมีจริยธรรม เป็นการนำข้อพึงประพฤติกปฏิบัติที่ชอบด้วยความดี ความถูกต้องมาใช้กับธุรกิจโดยนักธุรกิจหรือผู้ประกอบการ

ความสำคัญของจริยธรรมทางธุรกิจ มีกลุ่มนักวิชาการบางส่วนได้ทำการศึกษาและเกิดข้อค้น พบดังนี้ อาทิเช่น จริยธรรมทางธุรกิจ เป็นองค์ ประกอบพื้นฐานของการดำเนินธุรกิจ โดยการประพฤติตามหลักศีลธรรมอันดีงามเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมต่อทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจนั้น ๆ ซึ่งมีความสำคัญในการช่วย

เพิ่มคุณค่าและความเชื่อมั่นให้กับองค์การส่งผลให้สามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างยั่งยืน (हररधमन पेंगहमान, 2559) จริยธรรมทางธุรกิจด้านความซื่อสัตย์ ด้านการเคารพสิทธิของบุคคลมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ทยาการ สุวรรณปักษ์, 2556) จริยธรรมทางธุรกิจ และความรับผิดชอบต่อสังคมส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจ (Ridhima, 2014) จริยธรรมทางธุรกิจเป็นเรื่องสำคัญในธุรกิจทั่วโลก ปัญหาทางธุรกิจโดยส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นได้สร้างภาระให้กับองค์การธุรกิจและต่อผู้บริโภคคนสุดท้าย ความต้องการในการสร้างพฤติกรรมทางจริยธรรมที่เหมาะสมในองค์การเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องดำเนินการให้เกิดขึ้น ในการที่จะไม่ก่อให้เกิดปัญหาทางธุรกิจ เช่นปัญหาการทุจริต ในองค์การธุรกิจเอง ปัญหาผล กระทบจากการรับรู้ของประชาชน (Salehi, Saeidinia, & Aghaei, 2012) จริยธรรมทางธุรกิจมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำรงอยู่ขององค์การธุรกิจ ในหลายประเทศหากบริษัทต้องการให้ถูกมองว่าเป็นคู่ค้าที่สามารถเชื่อถือได้บริษัทเหล่านั้นต้องมีจริยธรรมทางธุรกิจเป็นแนวทางในการดำเนินธุรกิจของตน (Lorinczy & Sroka, 2015) จริยธรรมทางธุรกิจถือเป็นกลไกการกำกับดูแลกิจการที่สำคัญต่อการดำเนินธุรกิจ สังเกตได้จากค่านิยมของการกำกับดูแลกิจการสำหรับองค์การธุรกิจ ว่าหมายถึงระบบที่จัดให้มีโครงสร้างและกระบวนการของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการ ฝ่ายจัดการ และผู้ถือหุ้น เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันนำไปสู่ความเจริญ เติบโตและเพิ่มมูลค่าให้กับผู้ถือหุ้นในระยะยาวภายใต้กรอบของการมีจริยธรรมที่ดีโดยคำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและสังคมโดยรวม (ศิลปพร ศรีจันเพชร, 2552) จริยธรรมเป็นหลักในการประพฤติปฏิบัติที่ดีให้แก่บุคลากรในองค์การธุรกิจ ทำให้มีหลักการที่ดีในการประกอบธุรกิจ นำความสุขความเจริญมาสู่บุคลากรของธุรกิจ มีคุณค่าช่วยพัฒนาประเทศและสังคม สร้างความยั่งยืนถาวรและความเชื่อมั่นต่อธุรกิจ (สมคิด บางโม, 2549) จากข้อค้นพบของนักวิชาการบางส่วนข้างต้นสามารถสรุปความสำคัญของจริยธรรมทางธุรกิจได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ความสำคัญของจริยธรรมทางธุรกิจ

นักวิชาการ	ความสำคัญของจริยธรรมทางธุรกิจ
หรรษมน เพ็งหมาน. (2559)	เพิ่มคุณค่าและความเชื่อมั่น ให้กับองค์กร
ทยากร สุวรรณปักษ์. (2556)	ส่งผลกระทบทางบวกต่อการ ดำเนินงาน
Ridhima, A. (2014)	ส่งผลกระทบต่อความสามารถใน การทำกำไรของธุรกิจ
Salehi, M.; Saeidinia, M.; & Aghaei, M. (2012)	ไม่ก่อให้เกิดปัญหาทางธุรกิจ
Lorinczy, M. & Sroka, W. (2015)	สร้างความน่าเชื่อถือ
ศิลปพร ศรีจันเพชร (2552)	สร้างความสามารถในการ แข่งขัน
สมคิด บาง โม (2549)	เป็นหลักในการประพฤติ ปฏิบัติที่ดีให้แก่บุคลากร มี หลักการที่ดีในการประกอบ ธุรกิจ นำความสุขความ เจริญมาสู่บุคลากร มีคุณค่า ช่วยพัฒนาประเทศและ สังคม สร้างความยั่งยืน ถาวรและความเชื่อมั่นต่อ ธุรกิจ

ที่มา: สังเคราะห์โดยผู้เขียน (2561)

ขอบข่ายของจริยธรรมทางธุรกิจ

จริยธรรมทางธุรกิจควรต้องครอบคลุม องค์กรรวมทั้งหมดและในทุก ๆ ด้านของการดำเนินธุรกิจ หรือที่เรียกว่าขอบข่ายของจริยธรรมทางธุรกิจ โดยได้มีนักวิชาการได้ทำการจำแนกไว้ดังนี้

สมคิด บางโม (2549) ได้จำแนกขอบ ข่ายของจริยธรรมทางธุรกิจเป็น 4 ด้าน ดังนี้ (1) องค์กรธุรกิจ (business organization) วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และวิสัยทัศน์ขององค์กรต้องยึดหลักจริยธรรมเป็นหลัก ในการแสวงหากำไรสูงสุดของธุรกิจต้องไม่ขัดต่อหลักคุณธรรม ไม่ทำลายคู่แข่ง ไม่ประกอบธุรกิจอสังส่งผลให้ สังคมเกิดความเสื่อม (2) บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ ได้แก่ ผู้ถือหุ้นและเจ้าของ ลูกจ้าง ลูกค้า คู่ค้า คู่แข่งขัน ตัวแทนจำหน่ายสินค้า จะต้องมีความจริยธรรมในการประกอบธุรกิจ รวมไปถึงผู้มีส่วนส่วนเสียอื่น ๆ เช่น ชุมชนท้องถิ่น (3) การดำเนินการหรือการจัดการ หมายถึง กระบวนการ (process) ของการวางแผน (planning) การจัดองค์การ (organization) การสั่งการ (leading) และการควบคุม (controlling) โดยในการ บริหารจัดการต้องอาศัยจริยธรรมเป็นเครื่องมือในการควบคุมกำกับ (4) กิจกรรมดำเนินการ ได้แก่ กิจกรรมต่าง ๆ ที่ธุรกิจดำเนินการ เช่น กิจกรรมการผลิต กิจกรรมการตลาด กิจกรรมการเงินและบัญชี การแข่งขัน การบริหารทรัพยากรมนุษย์และกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องจะต้องดำเนินการอย่างมีจริยธรรม

กิงดาว จินดาเทวิน (2555) มีแนวคิดที่ว่าภายใต้ขอบเขตของความรับผิดชอบต่องานด้านธุรกิจจะต้อง ครอบคลุมถึงการเป็นคนดีของนักธุรกิจ หรือความเป็นคนดีของผู้ประกอบการ การมีหลักการทำธุรกิจที่ คำนึงถึงความดีจะต้องเป็นธุรกิจที่ถูกต้องตามกฎหมาย เป็นธุรกิจที่ดีไม่มอมเมาผู้บริโภค หรือนำสังคมไป ในทางเสื่อมทราม โดยขอบข่ายจริยธรรมทางธุรกิจประกอบ ด้วย (1) ความเป็นคนดีของนักธุรกิจ เป็นจุดเริ่ม ต้นที่สำคัญสำหรับการดำเนินธุรกิจอย่างมีจริยธรรม (2) การบริหารธุรกิจ หรือการดำเนิน งานของนักธุรกิจ เป็นการนำหลักการและแนว คิดของนักธุรกิจสู่การปฏิบัติด้วยวิธีการบริหารจัดการทางธุรกิจ เช่น การวางแผน (planning) การจัดองค์การ (organizing) การสั่งการ (directing) และการควบคุม (controlling) โดยในทุก ขั้นตอนของกระบวนการจะต้องมีมีโนธรรมด้านจริยธรรมกำกับ แม้ว่าธุรกิจจะมีเป้า หมายเพื่อกำไรสูงสุดและ มั่งคั่งสูงสุด แต่จะต้องมีความยั่งยืนด้วย (3) การเป็นองค์กรธุรกิจที่ดี หมายถึง การมีวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย วัตถุประสงค์และกลยุทธ์ขององค์กรขององค์กร การที่ถูกกำหนดขึ้นด้วยแนวคิด หลักการในการ บริหารและนำไปสู่การปฏิบัติอย่างมีความรับผิดชอบ ทั้งต่อบุคคลภายในและภายนอกองค์กร

จะเห็นได้ว่าขอบข่ายของจริยธรรมทางธุรกิจคือการทำธุรกิจอย่างมีจริยธรรมโดยคำนึง ถึงผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียต่อธุรกิจในทุกภาคส่วน

องค์ประกอบของจริยธรรมทางธุรกิจ

การดำเนินธุรกิจอย่างมีจริยธรรมเป็นมาตรฐานทางจริยธรรมโดยทั่วไปที่นักธุรกิจหรือผู้ประกอบการ นำมาใช้ในการดำเนินธุรกิจ ซึ่งมาตรฐานทางจริยธรรมในการดำเนินธุรกิจ นักวิชาการได้จำแนกออกเป็น องค์ประกอบของจริยธรรมทางธุรกิจในแต่ละด้านดังนี้

สุภาพร พิศาลบุตร (2544) ได้จำแนกองค์ประกอบของจริยธรรมทางธุรกิจออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้ (1) ด้านความซื่อสัตย์ (Honesty) เป็นการยึดหลักความจริง การเปิดเผยข้อมูล การไม่โฆษณาผลงานลึขสิทธิ์ การ ปฏิบัติตามคำมั่นสัญญา การยึดกฎระเบียบความถูกต้อง การไม่หลงงมงย ฉ้อฉล (2) ด้านความยุติธรรม (Justice) ยึดความถูกต้องความเท่าเทียมกัน ครอบคลุมถึงความเสมอภาค การไม่เลือกปฏิบัติ การให้สิ่งที่ดีมี

คุณภาพ สินค้าและบริการคุ้มค่า ใช้จ่ายสมเหตุสมผล การแข่งขันทางธุรกิจอย่างตรงไปตรงมา (3) ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม (Responsibility) เป็นความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับธุรกิจ ในการดำเนินการใด ๆ ที่มุ่งประโยชน์สูงสุดต่อผู้ที่เกี่ยวข้องดังกล่าวให้ได้ตามวัตถุประสงค์ ไม่ทอดทิ้งทอดทิ้งภาระงาน รับผิดชอบในการดำเนินการที่ไม่ก่อให้เกิดผล กระทบต่อความทุกข์ยากของผู้อื่น ต่อตนเอง องค์กร และสังคมที่เกี่ยวข้อง (4) ด้านความน่าเชื่อถือ (Trust) เป็นการสร้างความยอมรับนับถือทั้งจากวงการธุรกิจ พนักงาน ลูกค้า และสังคม (5) ด้านการเคารพสิทธิของบุคคล (Respect the Rights) เป็นการคำนึงถึงผลประโยชน์และสิทธิของบุคคลอื่น และ (6) ด้านการบำรุงรักษาสภาพแวดล้อม (Environment) คือการบำรุงรักษาสภาพแวดล้อมให้คงทนต่อไป ไม่ดำเนินการใด ๆ ที่ทำลายสภาพแวดล้อม

จากองค์ประกอบของจริยธรรมทางธุรกิจได้มีองค์กรธุรกิจในประเทศไทยนำมาประยุกต์ใช้เป็นฐานจริยธรรมในการประกอบธุรกิจเพื่อเป็นแนวทางสู่ความยั่งยืนในการจัดการธุรกิจสามารถสรุปได้ในบางส่วนดังนี้

บริษัท เติมโก้ จำกัด (มหาชน) (2561) (1) ด้านความซื่อสัตย์และเชื่อถือได้ บริษัทต้อง การบรรลุเป้าหมายความสำเร็จ อันได้แก่ การได้รับความไว้วางใจและความพึงพอใจสูงสุดจากลูกค้า กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานของบริษัทจึงต้องยึดถือความซื่อสัตย์ ความยุติธรรมความถูกต้องเพื่อให้ได้มาซึ่งความไว้วางใจของลูกค้า (2) ด้านการให้ความเคารพนับถือผู้อื่นอย่างสม่ำเสมอ ทุกคนในบริษัทจะต้องให้ความเคารพนับถือต่อบุคคลใด ๆ ที่บริษัททำการติดต่อหรือมีส่วนเกี่ยวข้องด้วย (3) ด้านความยุติธรรมและไม่แบ่งแยก การแบ่งแยกต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นชนชาติ เผ่าพันธุ์ เพศ ศาสนา อายุ เชื้อสายหรือด้วยเหตุใด ๆ ถือเป็นการฝ่าฝืนนโยบายของบริษัท (4) ด้านการไม่ละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาใด ๆ รวมทั้งลิขสิทธิ์และสิทธิบัตร การใช้ระบบ Computer Software ในการทำงานในแต่ละวันของพนักงานจะต้องเป็นไปตามที่บริษัทกำหนดไว้ห้ามทำซ้ำ Software เว้นแต่ได้รับอนุญาตโดยถูกต้อง (5) การรักษาความลับ กรรมการ ผู้บริหารและพนักงานทุกคนของบริษัทจะต้องเก็บรักษาความลับ ซึ่งอาจมีผลทำให้ขาดความไว้วางใจจากลูกค้า คู่สัญญา ผู้จัดหาวัตถุดิบหรือสินค้าให้กับบริษัท (Suppliers) หรือคู่ค้าทางธุรกิจ หรือบุคคลอื่นใด (6) ความถูกต้องในการเก็บบันทึกข้อมูลของบริษัท ข้อมูลต่าง ๆ ของบริษัทจะต้องถูกจัดเก็บรักษาและทำการบันทึกไว้อย่างถูกต้องและตรงต่อเวลา (7) ข้อมูลภายในและข้อมูลในการซื้อขายหลักทรัพย์ ลูกค้าและผู้ติดต่อธุรกิจกับบริษัทจะไม่ถูกจำกัดห้ามลงทุนในหลักทรัพย์ของบริษัท และบริษัทระมัด ระวังไม่เปิดเผยข้อมูลจากการทำงานภายในของบริษัทให้กับบุคคลภายนอกก่อนเผยแพร่ต่อสาธารณชนตามกฎหมาย หรือข้อบังคับของตลาดหลักทรัพย์ (8) การปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับ การปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนดในการยื่นแบบภาษีและการชำระภาษี โดยกระทำภายในเวลาที่กำหนดอย่างถูกต้องครบถ้วนและผ่านการตรวจสอบอย่างถูกต้อง (9) ด้านความเป็นธรรมต่อคู่แข่งทางธุรกิจ การแข่งขันอย่างเป็นธรรมแต่เต็มไปด้วยความมุ่งมั่นและแน่วแน่ บริษัทไม่นำวิธีที่ผิดกฎหมายหรือผิดศีล ธรรมมาใช้ในการรวบรวมข้อมูลที่นำมาใช้เพื่อประโยชน์ในการแข่งขัน ห้ามมิให้ลักลอบขโมยหรือใช้ข้อมูลใด ๆ ที่สำคัญ ข้อมูลทางการค้า หรือความลับทางการค้า ซึ่งมีได้รับอนุญาตจากเจ้าของข้อมูล (10) ด้านความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น การปฏิบัติงาน การดำเนินการและการตัดสินใจใด ๆ ของพนักงานบริษัทจะเป็นไปเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้ถือหุ้นเท่านั้น

บริษัท เอเชีย เมทล จำกัด (มหาชน) (2559) (1) ด้านความซื่อสัตย์ กรรมการผู้บริหาร และพนักงานปฏิบัติหน้าที่ด้วยความระมัดระวัง ซื่อสัตย์สุจริต เป็นไปตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีและข้อกำหนดของกฎหมายอย่างเคร่งครัด (2) ด้านความยุติธรรม ปฏิบัติต่อคู่ค้าอย่างเป็นธรรมเป็นไปตามเงื่อนไขทางการค้าหรือ

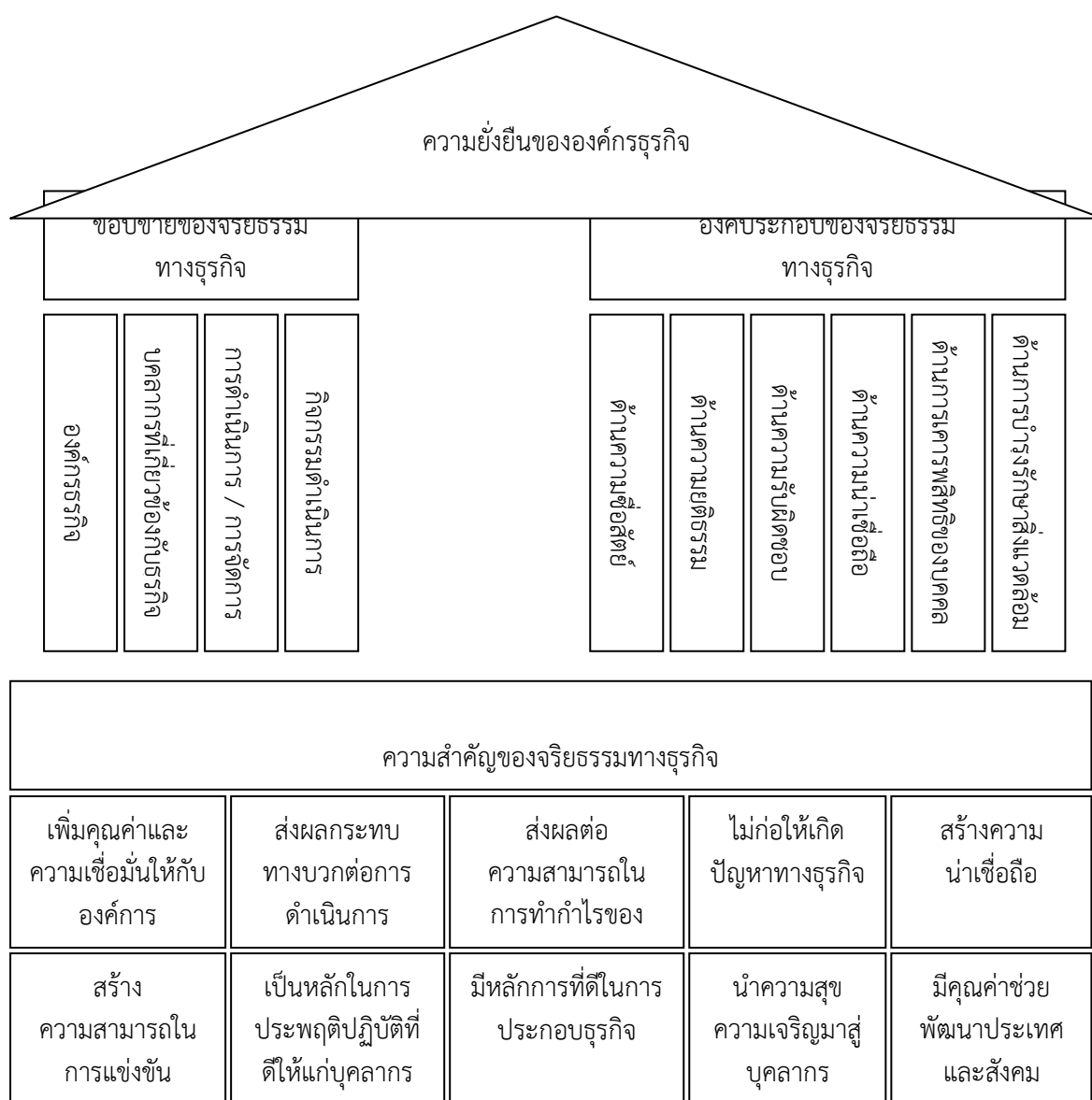
ข้อตกลงระหว่างกัน ดำเนินธุรกิจตามกรอบกติกาการแข่งขันอย่างเสรีและเป็นธรรม ไม่ทำลายชื่อเสียงหรือปิดเบือนข้อมูลให้เกิดความเสียหายต่อคู่แข่งทางการค้า ไม่นำประเด็นทางสังคมมาเป็นข้อได้เปรียบทางการแข่งขัน (3) ด้านความรับผิดชอบต่อ การยึดถือลูกค้าเป็นศูนย์กลางโดยพร้อมให้บริการที่ตอบสนองความต้องการอย่างรอบด้าน มุ่งมั่นขยายธุรกิจให้เติบโตอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนเพื่อสร้างความมั่นใจและมูลค่าเพิ่มให้กับผู้ถือหุ้นในระยะยาว ปฏิบัติตามเงื่อนไขของการกู้ยืมเงินตามข้อตกลงและให้ข้อมูลทางการเงินที่ถูกต้องมีการจ่ายชำระหนี้ตรงตามเวลาทุกครั้ง มุ่งพัฒนาศักยภาพพนักงานให้เป็นมืออาชีพในงานที่ทำ จัดสร้างระบบการบริหารจัดการความรู้เพื่อให้พนักงานมีความรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์และเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ตลอดเวลา มีนโยบายสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อลูกค้า (4) ด้านความน่าเชื่อถือ รักษาความลับของข้อมูลในการปฏิบัติหน้าที่ทางธุรกิจทั้งของลูกค้า คู่ค้า ไม่ให้เอกสารหรือข้อมูลข่าวสารอันเป็นความลับรั่วไหลหรือตกไปถึงผู้ที่ไม่เกี่ยวข้อง (5) ด้านการเคารพสิทธิของบุคคล สนับสนุนและเคารพในหลักการด้านสิทธิมนุษยชน ไม่เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน รวมถึงไม่สนับสนุนหรือส่งเสริมให้มีการละเมิดสิทธิมนุษยชน (6) ด้านการบำรุง รักษาสิ่งแวดล้อม ให้ความสำคัญกับการพัฒนาและรับผิดชอบต่อสังคมควบคู่ไปกับการดำเนินธุรกิจสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมด้านการผลิต สภาพแวดล้อมด้านการทำงาน สถานที่ทำงานและชุมชนรอบข้าง รวมทั้งการสร้างกิจกรรมเพื่อรับผิดชอบต่อสังคม

บริษัท ธนากรผลิตภัณฑ์น้ำมันพืช จำกัด (2558) (1) ด้านความซื่อสัตย์ มีนโยบายที่ชัดเจนในการส่งเสริมและสนับสนุนการเคารพซึ่งสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาและภูมิปัญญาท้องถิ่น ไม่ดำเนินการหรือสนับสนุนการดำเนิน การใด ๆ ที่เป็นการฝ่าฝืนหรือละเมิดกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาหรือความลับทางการค้า (2) ด้านความยุติธรรม พนักงานและผู้บริหารทุกคนตระหนักและส่งเสริมการแข่งขันทางการค้าที่เป็นธรรมไม่เลือกปฏิบัติต่อลูกค้า คู่ค้าและเจ้าหนี้ คู่แข่ง ผู้ถือหุ้นและพนักงาน (3) ด้านความรับผิดชอบต่อ มุ่งมั่นในการผลิตอาหารที่มีคุณภาพ มีความปลอดภัยต่อผู้บริโภคและคำนึงถึงผลกระทบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม บริษัทดำเนินธุรกิจด้วยความรับผิดชอบต่อผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนได้แก่ ผู้ถือหุ้น พนักงาน ลูกค้า คู่ค้าและเจ้าหนี้ ตลอดจนสิ่งแวดล้อม สังคม และชุมชนใกล้เคียงที่บริษัทตั้ง อยู่ (4) ด้านการเคารพสิทธิของบุคคล ตระหนักในสิทธิความเป็นมนุษย์และความเท่าเทียมกัน โดยปฏิบัติอย่างเป็นธรรมต่อพนักงานทุกคน กำหนดเงื่อนไขการคัดเลือกบุคลากรและการมอบหมายงานโดยไม่เลือกปฏิบัติและไม่มีการแบ่งแยกเชื้อชาติ สีผิว เพศ อายุ ศาสนา (5) ด้านการบำรุงรักษาสิ่งแวดล้อม บริษัทได้กำหนดนโยบายความรับผิดชอบต่อสังคม และมีแผน การจัดกิจกรรมความรับผิดชอบต่อชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อตอบแทนชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อมบริเวณใกล้เคียงบริษัท

บริษัท นวกิจประกันภัย จำกัด (มหาชน) (2561) (1) ด้านความซื่อสัตย์ ยึดมั่นในการดำเนินธุรกิจภายใต้กรอบของการแข่งขันเสรีและกรอบของกฎหมาย โดยปฏิบัติตามกรอบการแข่งขันทางการค้าที่สุจริตและเป็นธรรม ไม่กระทำการอันเป็นการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาหรือสิทธิของคู่แข่งทางการค้า (2) ด้านความยุติธรรม มีนโยบายให้ความสำคัญที่จะตอบสนองความพึงพอใจของลูกค้า มีเจตจำนงที่จะแสวงหาวิธีการสนองความต้องการของลูกค้าให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ปฏิบัติต่อพนักงานอย่างเป็นธรรมทั้งในด้านโอกาสผลตอบแทน การพัฒนาศักยภาพ ตลอดจนการเลื่อนตำแหน่งหรือแต่งตั้ง โยกย้าย มีนโยบายในการที่จะดำรงชื่อเสียงและความน่าเชื่อถือด้วยการสร้างความเชื่อมั่นและความไว้วางใจของเจ้าหนี้ในการชำระหนี้ (3) ด้านความรับผิดชอบต่อ มุ่งมั่นสร้างกิจการให้มั่นคงและสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผู้ถือหุ้นในระยะยาว โดยยึดหลักการ

ปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน (5) ด้านการเคารพสิทธิของบุคคล มีการสนับสนุนและเคารพในเรื่องที่จะไม่ให้องค์กรตลอดจนพนักงานเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการล่วงละเมิดสิทธิมนุษยชน ตั้งมั่นอยู่บนหลักของเสรีภาพและสันติภาพ (6) ด้านการบำรุงรักษาสิ่งแวดล้อม มีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของสังคมไทย และพร้อมให้ความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ส่งเสริมให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของบริษัทมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและสังคมอย่างยั่งยืน ประกอบธุรกิจการให้บริการอย่างไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

จะเห็นได้ว่าองค์กรธุรกิจชั้นนำต่างมองเห็นความสำคัญของจริยธรรมทางธุรกิจในการนำหลักการทางจริยธรรมมาดำเนินการในการจัดการธุรกิจให้เกิดความยั่งยืน โดยสามารถสรุปได้ว่า จริยธรรมทางธุรกิจสามารถเป็นแนวทางสู่ความยั่งยืนในการจัดการธุรกิจได้ดังโมเดลดังภาพที่ 1

ที่มา: ผู้เขียน (2561)

จากภาพที่ 1 การจัดการธุรกิจให้องค์กรธุรกิจเกิดความยั่งยืนได้นั้น ควรตั้งอยู่บนพื้นฐานของจริยธรรมทางธุรกิจ เนื่องจากจริยธรรมทางธุรกิจมีความสำคัญต่อองค์กรธุรกิจ นั่นคือช่วยเพิ่มคุณค่าและความเชื่อมั่นให้เกิดขึ้นแก่องค์กร ส่งผลกระทบทางบวกต่อการดำเนินการ ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจ ไม่ก่อให้เกิดปัญหาทางธุรกิจ สร้างความน่าเชื่อถือให้เกิดขึ้นกับองค์กรธุรกิจ ตลอดจนสร้างความสามารถในการแข่งขัน เป็นหลักในการประพฤติปฏิบัติที่ดีให้แก่บุคลากร มีหลักการที่ดีในการประกอบธุรกิจนำความสุขความเจริญมาสู่บุคลากร และมีคุณค่าในการช่วยพัฒนาประเทศและสังคม

โดยในการดำเนินธุรกิจอย่างมีจริยธรรมได้นั้น นักธุรกิจหรือผู้ประกอบการควรคำนึงถึงสองเสาหลักคือ ขอบข่ายของจริยธรรมทางธุรกิจ และต้องมียุคประกอบของจริยธรรมทางธุรกิจในด้านต่าง ๆ

ดังนั้นในการดำเนินธุรกิจควรต้องดำเนิน การให้ครอบคลุมขอบข่ายของจริยธรรมทางธุรกิจ ทั้งในด้านขององค์การธุรกิจเองในการวางวัตถุประสงค์ เป้าหมายและวิสัยทัศน์ขององค์การจะต้องยึดหลักจริยธรรมเป็นหลัก ซึ่งก็คือการเป็นคนดีของนักธุรกิจหรือการเป็นคนดีของผู้ประกอบการนั่นเอง นอกจากนี้บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจไม่ว่าจะเป็นผู้ถือหุ้นหรือพนักงานก็จะต้องมีคุณธรรมจริยธรรมเช่นเดียวกัน การดำเนินการหรือการจัดการต่าง ๆ ทั้งในเรื่องของการวางแผน การจัดการ การสั่งการหรือการควบคุมต้องอาศัยจริยธรรมเป็นเครื่องมือในการกำกับ และในส่วนของกิจกรรมต่าง ๆ ที่ธุรกิจต้องดำเนินการ เช่น กิจกรรมการผลิต กิจกรรมการตลาด และกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องจะต้องดำเนินการอย่างมีจริยธรรมทั้งสิ้น

ตลอดทั้งองค์ประกอบของจริยธรรมทางธุรกิจนักธุรกิจหรือผู้ประกอบการควรต้องสร้างสิ่งเหล่านี้ให้เกิดขึ้นในองค์กรธุรกิจทั้งในด้านของความซื่อสัตย์ ด้านความยุติธรรม ด้านความรับผิดชอบ ด้านความน่าเชื่อถือ ด้านการเคารพสิทธิของบุคคลและด้านการบำรุงรักษาสิ่งแวดล้อม

บทสรุป

การดำเนินธุรกิจนักธุรกิจหรือผู้ประกอบการควรให้ความสำคัญกับการเติบโตที่ยั่งยืน ธุรกิจมีควมมุ่งแต่จะทำกำไรในระยะสั้น แต่ควรต้องให้ความสำคัญกับการเติบโตอย่างยั่งยืนในอนาคต การเติบโตที่ยั่งยืนย่อมมาจากการดำเนินธุรกิจอย่างมีจริยธรรม

บทความนี้จึงใช้วิธีการทบทวนวรรณกรรมและการวิเคราะห์เอกสารเพื่อให้เห็นถึงจริยธรรมทางธุรกิจว่ามีความสำคัญอย่างไรต่อองค์กรธุรกิจ ขอบข่ายของจริยธรรมทางธุรกิจ และองค์ประกอบของจริยธรรมทางธุรกิจ ซึ่งจะเป็นแนวทางในการไปสู่การดำเนินธุรกิจได้อย่างยั่งยืน ตลอดจนยกกรณีตัวอย่างขององค์กรธุรกิจชั้นนำที่ใช้หลักการของการดำเนินธุรกิจอย่างมีจริยธรรม โดยนำเสนอในรูปแบบของโมเดลจริยธรรมทางธุรกิจ แนวทางในการจัดการธุรกิจสู่ความยั่งยืนขององค์กรธุรกิจ

เอกสารอ้างอิง

- กิ่งดาว จินดาเทวิน. 2555. **จริยธรรมทางธุรกิจ**. อุดรดิตถ์: คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏ.
- จินตนา บุญบงการ. 2553. **จริยธรรมทางธุรกิจ**. กรุงเทพฯ: ด้านสุทธาการพิมพ์ จำกัด.
- ทยาการ สุวรรณปักข์. 2556. จริยธรรมทางธุรกิจและผลการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
ในจังหวัดมุกดาหาร. **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์**, 4(1), 46-66.
- ทัศนียา บริพิศ. 2557. วัฒนธรรมบริโภคนิยม ทุนนิยมและสัญญาะ. **วารสารอาศรมวัฒนธรรมวลัยลักษณ์**,
39-42.
- บริษัท เด็มโก้ จำกัด. (29 พฤษภาคม 2561). **จริยธรรมในการประกอบธุรกิจ**. เข้าถึงได้จาก
www.demco.co.th/uploads/cg/20140618-demco-cg-ethics-th.pdf.
- บริษัท เอเชีย เมทัล จำกัด. (29 พฤษภาคม 2561). **จริยธรรมทางธุรกิจ**. เข้าถึงได้จาก
www.asiametal.co.th/Investor/CODE%20OF%20CONDUCT.pdf.
- บริษัท ธนากรผลิตภัณฑ์น้ำมันพืช จำกัด. (29 พฤษภาคม 2561). **จริยธรรมทางธุรกิจ**. เข้าถึงได้จาก
www.cook.co.th/source/content/code_of_conduct_th.pdf.
- บริษัท นวกิจประกันภัย จำกัด. (29 พฤษภาคม 2561). **คู่มือจริยธรรมทางธุรกิจ**. เข้าถึงได้จาก
www.navakij.co.th/irfile/FilesUpload/pdf/20150925-nki-ethicshanbook-th.pdf.
- ศิลปพร ศรีจันเพชร. 2552. จริยธรรมทางธุรกิจกับบรรษัทภิบาล. **วารสารบริหารธุรกิจ คณะพาณิชยศาสตร์
และการบัญชี**, 32(123), 1-6.
- สมคิด บางโม. 2549. **จริยธรรมทางธุรกิจ**. กรุงเทพฯ: พัฒนวิทย์การพิมพ์.
- สุณีย์ ล่งประเสริฐ และปลื้มใจ ไพจิตร. 2559. จริยธรรมทางธุรกิจการท่องเที่ยวในอำเภอสมุย จังหวัดสุราษฎร์
ธานี. **วารสารวิทยาการจัดการ**, 3(1), 149-171.
- สุภาพร พิศาลบุตร. 2544. **จริยธรรมทางธุรกิจ**. กรุงเทพฯ: วีเจพรีนตติ้ง.
- หรรษมน เพ็งหมาน. 2559. จริยธรรมทางธุรกิจเพื่อความยั่งยืนของธุรกิจค้าปลีก. **Veridian E-Journal
Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และศิลปะ**, 9(1), 815-
828.
- Ridhima, A.. 2014. The impact of business ethics and corporate responsibility on Indian
business. **International Journal of Application or Innovation in Engineering &
Management (IJAIE)**, 3(11), 193-196.
- Lorinczy, M. and Sroka, W. 2015. The perception of ethics in business: analysis of research
results. **Procedia Economics and Finance**, 34, 156-163.
- Salehi, M. Saeidiia, M. and Aghaei, M. 2012. Business Ethics. *International Journal of Scientific
and Research Publicatios* , 2(1), 1-5.